

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення Приймальної комісії
Бердянського державного
педагогічного університету
25 травня 2024 року

ПРОГРАМА
фахового вступного випробування

Освітній ступінь:	бакалавр
Основа вступу:	освітній ступінь бакалавр або магістр (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліст)
Спеціальність:	014.09 Середня освіта (Інформатика)
Термін навчання:	2 роки 10 місяців

Запоріжжя – 2024

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка	3
2. Зміст програми	3
3. Перелік питань	7
4. Критерії оцінювання	9
5. Список рекомендованої літератури	9

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Мета вступного фахового іспиту з дисципліни «Інформатика» для вступу на здобуття освітнього ступеня бакалавр: з'ясувати рівень теоретичних знань вступників, яких вони набули під час навчання на освітньому ступені бакалавра, з метою формування рейтингового списку для конкурсного відбору вступників на навчання за освітнім ступенем бакалавра спеціальності 014.09 Середня освіта (Інформатика) в межах ліцензованого обсягу спеціальності.

Форма фахового вступного іспиту – усний іспит.

Усний іспит – це теоретичні завдання, виконання яких дає можливість виявити підготовленість вступника до здобуття вищої освіти.

Загальна кількість завдань – 2.

Формат проведення фахового вступного іспиту.

Фаховий вступний іспит проводиться дистанційно з використанням платформи (програмне забезпечення) для проведення відеоконференцій Zoom.

У встановлений розкладом час початку фахового вступного іспиту члени фахової комісії розпочинають відеоконференцію, долучають до неї вступників, здійснюють їх автентифікацію та інформують про правила проведення вступного іспиту й часові обмеження.

Автентифікація вступника передбачає:

– встановлення аудіо та візуального контакту зі вступником на платформі відеоконференцій;

– показ документа, що посвідчує особу (паспорт громадянина України у формі книжечки або картки, паспорт громадянина України для виїзду за кордон у тому числі Е-паспорт, Е-паспорт для виїзду за кордон, Е-документ).

На початку фахового вступного іспиту члени фахової комісії рандомно задають 2 питання з переліку, поданого в програмі.

Вступник готує відповіді на питання і в режимі відеоконференції відповідає на них та на додаткові запитання членів фахової комісії.

Члени фахової комісії оцінюють відповіді вступників.

Результати фахового вступного іспиту оголошуються не пізніше наступного дня після його проведення шляхом розміщення відповідних відомостей на офіційному вебсайті Бердянського державного педагогічного університету bdpu.org.ua у вкладці ВСТУПНИКУ.

У разі повітряної тривоги складання фахового вступного іспиту призупиняється, учасники можуть пройти до укриття. Після відбою повітряної тривоги учасники можуть продовжити складання фахового вступного іспиту.

2. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Інформаційні процеси та системи

Інформація, дані, повідомлення. Інформаційні процеси та системи. Роль інформаційних технологій у житті сучасної людини.

Системи числення

Основні поняття позиційної і непозиційної системи числення. Розгорнута і згорнута форми запису чисел у позиційних системах числення. Арифметичні операції в позиційних системах числення. Переведення з однієї системи числення в іншу. Системи числення та архітектура комп'ютерів.

Кодування даних

Опрацювання даних як інформаційний процес. Кодування та декодування повідомлень. Двійкове кодування. Одиниці вимірювання довжини двійкового коду. Кодування тексту й графічних даних. Таблиці кодів символів.

Логічні операції. Логічні формули, таблиці істинності, закони математичної логіки. Булеві функції.

Подання цілих чисел. Прямий код. Додатковий код. Цілочисельна арифметика. Нормалізований запис дійсних чисел. Подання чисел з плаваючою комою.

Апаратне забезпечення

Персональний комп'ютер, його основні складові. Процесор, пристрої пам'яті, введення та виведення даних, мультимедійні пристрої. Технічні характеристики та призначення основних складових персонального комп'ютера. Історія обчислювальних та комп'ютерних пристроїв. Види сучасних комп'ютерів та їх застосування.

Програмне забезпечення та інформаційна безпека

Класифікація програмного забезпечення. Операційні системи, їхні різновиди. Драйвери. Ліцензії на програмне забезпечення, їх типи. Поняття інсталяції та деінсталяції програмного забезпечення. Стиснення та архівування даних. Види стиснення даних. Архіватори. Типи архівних файлів. Резервне копіювання даних. Операції над архівами. Стиснення та архівування даних. Види стиснення даних. Архіватори. Типи архівних файлів. Резервне копіювання даних. Операції над архівами. Шкідливе програмне забезпечення та боротьба з ним. Основні дії для захисту персональних комп'ютерів від шкідливого програмного забезпечення. Антивірусні та антишпигунські програми, налаштування їхніх основних параметрів. Інформаційна безпека.

Мережеві технології та Інтернет. Служби Інтернету

Комп'ютерні мережі. Локальна мережа. Використання мережевих папок. Пошук інформації в Інтернеті. Безпечне користування Інтернетом. Завантаження даних з Інтернету. Авторське право. Критичне оцінювання інформації, отриманої з Інтернету. Використання мережі Інтернет для навчання.

Поштові служби Інтернету. Створення електронної скриньки. Надсилання, отримання, перенаправлення повідомлень. Пересилання файлів. Використання адресної книги та списків розсилки. Етикет електронного листування. Правила безпечного користування електронною скринькою. Основні ознаки спаму й фішингу. Використання інтернет-ресурсів для спільної роботи. Рівні та способи доступу до ресурсів. Зберігання даних та колективна робота з документами в Інтернеті; керування спільним доступом до них. Хмарні сервіси. Онлайнові перекладачі. Поняття про штучний інтелект, інтернет речей, Smart-технології та технології колективного інтелекту. Інтернет-маркетинг та інтернет-банкінг.

Опрацювання текстових даних

Об'єкти та їхні властивості. Дії над об'єктами. Основні об'єкти текстового документа. Програмне забезпечення для опрацювання текстів. Введення, редагування та форматування символів і абзаців. Пошук та заміна фрагментів тексту.. Додавання зображень із файлу та їх форматування. Додавання, редагування та форматування таблиць. Однорівневі списки. Сторінки документа та їх форматування. Форматування з використанням стилів. Структура документа. Автоматизоване створення змісту документа. Колонтитули. Гіперпосилання в текстових документах Підготовка документа до друку. Друк документа. Спільна робота з документом.

Опрацювання табличних даних

Поняття електронної таблиці. Табличні процесори, їх призначення. Середовище табличного процесора. Об'єкти електронних таблиць — аркуш, клітинка, діапазон клітинок. Типи даних: числові, грошові, дати, текст, відсотки. Введення, редагування й форматування даних основних типів. Адресація. Формули. Редагування та форматування електронних таблиць. Копіювання та переміщення клітинок і діапазонів, зокрема тих, що містять формули. Автозаповнення та автозавершення. Моделі. Етапи побудови моделей. Реалізація математичних моделей. Абсолютні та мішані посилання. Логічні, математичні та статистичні функції. Діаграми. Вибір типу та побудова діаграм. Зображення рядів даних. Електронна таблиця як засіб подання відомостей про однотипні об'єкти. Сортування. Прості та розширені фільтри. Умовне форматування. Обчислення підсумків. Експорт та імпорт електронних таблиць.

Комп'ютерні презентації

Програмне забезпечення для створення й відтворення комп'ютерних презентацій. Етапи створення презентації та вимоги до її оформлення. Об'єкти презентації та засоби керування її демонстрацією. Типи слайдів. Налаштування показу презентацій. Ефекти анімації, рух об'єктів в презентаціях. Ефекти зміни слайдів. Планування представлення презентації та виступ перед аудиторією.

Бази даних. Системи керування базами даних

Поняття моделі подання даних, основні моделі подання даних. Поняття та призначення баз даних. Поняття таблиці, поля, запису, ключа таблиці. Створення таблиць. Введення і редагування даних різних типів. Фільтрація та сортування даних у таблицях. Запити на вибірку даних. Автоматизоване створення запитів у базі даних. Створення й виконання запитів на вибірку, додавання, оновлення й видалення даних. Основи мови запитів SQL. Групування даних.

Реляційні бази даних, їхні об'єкти. Поняття сутності, атрибута, ключа, зв'язку. Класифікація зв'язків за множинністю та обов'язковістю. Зовнішні ключі.

Опрацювання мультимедійних об'єктів

Поняття мультимедіа. Кодування аудіо- та відеоданих. Формати аудіо- та відеофайлів. Програмне забезпечення для опрацювання об'єктів мультимедіа. Засоби перетворення аудіо- й відеоформатів. Захоплення аудіо й відео, створення аудіо-, відеофрагментів. Побудова аудіо- й відеоряду. Додавання до кліпу ефектів. Налаштування часових параметрів аудіо- та відеоряду. Сервіси для роботи з аудіо- й відеоданими та публікування їх в Інтернеті.

Алгоритми та програми

Виконавці алгоритмів та їхні системи команд. Способи опису алгоритму. Програма. Середовище опису й виконання алгоритмів. Лінійні алгоритми. Алгоритми з розгалуженнями. Алгоритми з повтореннями. Вкладені алгоритмічні структури повторення та розгалуження.

Сучасні мови програмування. Типи даних у програмуванні. Структура програми. Введення й виведення даних. Величини. Змінні. Вказівка присвоювання. Вирази. Логічні вирази та змінні й операції над ними. Умовні оператори (коротка та повна форма). Складені умови. Оператори циклу. Вкладені цикли.

Поняття одновимірного масиву. Введення й виведення значень елементів масиву. Алгоритми опрацювання масивів: знаходження підсумкових величин, зокрема для елементів, що задовольняють задані умови, а також пошук у масиві за певними критеріями. Алгоритми впорядкування масиву. Поняття складності алгоритмів.

Функції. Передавання значень у функцію та з неї. Формальні та фактичні параметри. Рекурсії. Модульність.

Поняття про об'єкт у програмуванні. Властивості об'єкта. Створення програмних об'єктів. Взаємодія об'єктів. Поняття події. Види подій. Події та обробники подій. Змінювання значень властивостей об'єкта в програмі. Розв'язання задачі методом поділу на підзадачі.

Комп'ютерна графіка та анімація

Поняття комп'ютерної графіки. Характеристики зображення та засобів його відтворення - яскравість, контрастність, роздільна здатність, інтервал оптичної щільності (фотографічна ширина), колірна гама, палітра, глибина кольору, насиченість кольору.

Растрові та векторні зображення, їхні властивості. Формати файлів растрових і векторних зображень. Налаштування параметрів та перетворення формату готового зображення. Побудова зображення з графічних примітивів. Операції над об'єктами та групами об'єктів. Багатошарові зображення, розміщення об'єктів у шарах. Додавання тексту до графічних зображень та його форматування. Особливості побудови й опрацювання векторних зображень.

Тривимірна графіка. Класифікація програм для роботи з тривимірною графікою. Основні поняття тривимірної графіки. Тривимірна система координат. Проекції на площину. Сцена, об'єкти та їх елементи. Матеріали. Текстури. Освітлення та камери. Рендеринг. Моделювання.

Анімація. Види анімації. Комп'ютерна анімація. Порівняння растрової та векторної анімації. Тривимірне моделювання і анімація. Програмні середовища для створення анімацій.

Створення та публікація веб-ресурсів

Види сайтів та цільова аудиторія. Інформаційна структура сайту. Інструменти веб-розробника.

Автоматизовані засоби для створення та публікації веб-ресурсів. Поняття про мову гіпертекстової розмітки. Каскадні таблиці стилів. Проектування та верстка веб-сторінок. Адаптивна верстка. Кросбраузерність. Об'єктна модель документа. Веб-програмування та інтерактивні сторінки. Хостинг сайту. Веб-

сервер та база даних. Взаємодія клієнт-сервер. Валідація та збереження даних форм. Прикладний програмний інтерфейс.

Правила ергономічного розміщення відомостей на веб-сторінці. Системи керування вмістом для веб-ресурсів. Створення та адміністрування сайту. Поняття пошукової оптимізації та просування веб-сайтів.

3. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ

1. Інформація, дані, повідомлення. Інформаційні процеси та системи
2. Роль інформаційних технологій у житті сучасної людини
3. Основні поняття позиційної і непозиційної системи числення
4. Переведення з однієї системи числення в іншу
5. Системи числення та архітектура комп'ютерів
6. Двійкове кодування. Одиниці вимірювання довжини двійкового коду
7. Кодування тексту. Таблиці кодів символів
8. Логічні операції. Таблиці істинності. Булеві функції
9. Подання цілих чисел. Прямий код. Додатковий код
10. Нормалізований запис дійсних чисел. Подання чисел з плаваючою комою
11. Персональний комп'ютер, його основні складові. Процесор, пристрої пам'яті, введення та виведення даних
12. Технічні характеристики та призначення основних складових персонального комп'ютера
13. Історія обчислювальних та комп'ютерних пристроїв. Види сучасних комп'ютерів та їх застосування
14. Класифікація програмного забезпечення
15. Операційні системи, їхні різновиди. Драйвери
16. Стиснення та архівування даних. Види стиснення даних. Архіватори. Типи архівних файлів
17. Шкідливе програмне забезпечення. Основні дії для захисту персональних комп'ютерів від шкідливого програмного забезпечення. Антивірусні та антишпигунські програми.
18. Комп'ютерні мережі. Локальні мережі, глобальні мережі
19. Основні ознаки спаму й фішингу
20. Хмарні сервіси
21. Поняття про штучний інтелект
22. Поняття про інтернет речей, Smart-технології.
23. Програмне забезпечення для опрацювання текстів
24. Створення, редагування та форматування текстових документів
25. Табличні процесори, їх призначення
26. Створення, редагування та форматування електронних таблиць
27. Діаграми. Вибір типу та побудова діаграм в електронних таблицях
28. Сортування. Прості та розширені фільтри в електронних таблицях
29. Умовне форматування даних в електронних таблицях
30. Використання формул в електронних таблицях
31. Програмне забезпечення для створення й відтворення комп'ютерних презентацій

32. Поняття та призначення баз даних
33. Реляційні бази даних, їхні об'єкти. Поняття сутності, атрибута, ключа, зв'язку
34. Створення таблиць в базі даних. Введення і редагування даних різних типів
35. Фільтрація та сортування даних у таблицях БД. Автоматизоване створення запитів у базі даних. Створення й виконання запитів на вибірку, додавання, оновлення й видалення даних
36. Основи мови запитів SQL
37. Формати аудіо- та відеофайлів. Програмне забезпечення для опрацювання об'єктів мультимедіа
38. Способи опису алгоритму. Програма. Середовище опису й виконання алгоритмів
39. Лінійні алгоритми. Алгоритми з розгалуженнями. Алгоритми з повтореннями
40. Сучасні мови програмування
41. Типи даних у програмуванні
42. Введення й виведення даних. Величини. Змінні. Вказівка присвоювання
43. Вирази. Логічні вирази та змінні й операції над ними
44. Умовні оператори (коротка та повна форма). Складені умови
45. Оператори циклу. Вкладені цикли
46. Поняття одновимірного масиву. Введення й виведення значень елементів масиву
47. Алгоритми опрацювання масивів: знаходження підсумкових величин, зокрема для елементів, що задовольняють задані умови, а також пошук у масиві за певними критеріями
48. Алгоритми впорядкування масиву. Поняття складності алгоритмів
49. Функції. Формальні та фактичні параметри. Рекурсії
50. Поняття про об'єкт у програмуванні. Властивості об'єкта. Події та обробники подій
51. Основні поняття комп'ютерної графіки
52. Характеристики зображення та засобів його відтворення - яскравість, контрастність, роздільна здатність, інтервал оптичної щільності (фотографічна ширина), колірна гама, палітра, глибина кольору, насиченість кольору
53. Векторні зображення, їхні властивості. Формати файлів векторних зображень
54. Растрові зображення, їхні властивості. Формати файлів растрових зображень
55. Тривимірна графіка. Основні поняття тривимірної графіки
56. Анімація. Види анімації. Комп'ютерна анімація. Програмні середовища для створення анімацій
57. Автоматизовані засоби для створення та публікації веб-ресурсів
58. Поняття про мову гіпертекстової розмітки. Каскадні таблиці стилів
59. Проектування та верстка веб-сторінок. Адаптивна верстка. Кросбраузерність. Поняття пошукової оптимізації та просування веб-сайтів

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Фаховий вступний іспит для осіб, які претендують на зарахування за освітнім рівнем «бакалавр», оцінюється за 200-бальною шкалою :

– 190-200 балів – вступник виявляє особливі здібності, вміє самостійно здобувати знання, знаходити та опрацьовувати необхідний матеріал, використовувати набуті компетентності для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументувати відповіді, самостійно розкривати власні обдарування і нахили;

– 180-189 балів – вступник вільно володіє теоретичним матеріалом, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна;

– 160-179 балів – вступник вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію; загалом самостійно застосовувати її на практиці; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок;

– 140-159 балів – вступник відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; виправляє помилки, серед яких є значна кількість суттєвих;

– 120-139 балів – вступник володіє теоретичним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні (обсяг набутих компетентностей вступника відповідає мінімальним критеріям);

– 100-119 балів – вступник володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину теоретичного матеріалу (до 20 %);

– 0-99 балів – вступник володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.

До участі у конкурсному відборі не допускається вступник, який продемонстрував незнання значної частини програмного матеріалу, допускав суттєві помилки при визначенні понять і отримав 0-99 балів.

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Інформатика : підруч. для 7 кл. закл. загал. серед. освіти / [О. О. Бондаренко, В. В. Ластовецький, О. П. Пилипчук, Є. А. Шестопапов]. — Харків : Вид-во «Ранок», 2020. — 160 с. : іл.

2. Інформатика : підруч. для 8 кл. закл. загал. серед. освіти / [О. О. Бондаренко, В. В. Ластовецький, О. П. Пилипчук, Є. А. Шестопапов]. — Харків : Вид-во «Ранок», 2021. — 240 с. : іл.

3. Інформатика : підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. / [О. О. Бондаренко, В. В. Ластовецький, О. П. Пилипчук, Є. А. Шестопапов]. — Харків : Вид-во «Ранок», 2017. — 240 с. : іл.

4. Інформатика : підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти / Я. М. Глинський, Л. В. Лисобей, О. І. Чучук, В. В. Дячун. — Тернопіль : Видавництво «Астон», 2022. — 208 с. : іл.
5. Казанцева О. П. Інформатика : підручник для 7 кл. закл. загальн. серед. освіти / О. П. Казанцева, І. В. Стеценко. — Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2020. — 176 с.
6. Казанцева О. П. Інформатика : підручник для 8 кл. закладів загальн. середн. освіти / О.П. Казанцева, І.В. Стеценко. — Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2021. — 256 с. : іл.
7. Козак Л. З. Інформатика : підруч. для 5 кл. закл. загал. серед. освіти / Л. З. Козак, А. В. Ворожбит. – Київ : Літера ЛТД, 2022. – 176 с.
8. Коршунова О. В. Інформатика : підруч. для 7 класу закладів загальної середньої освіти / О. В. Коршунова, І. О. Завадський. — К. : Видавничий дім «Освіта», 2020. — 144 с. : іл.
9. Коршунова О. В. Інформатика : підруч. для 8 класу закладів загальної середньої освіти / О. В. Коршунова, І. О. Завадський, З. Р. Стасюк. — К. : Видавничий дім «Освіта», 2021. — 256 с. : іл.
10. Морзе Н. В. Інформатика (рівень стандарту): підруч. для 10 (11) кл. закладів загальної середньої освіти / Н. В. Морзе, О. В. Барна. — К.: УОВЦ «Оріон», 2019. — 240 с.: іл.
11. Морзе Н. В. Інформатика : підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закладів / Н. В. Морзе, О. В. Барна, В. П. Вембер. — К. : УОВЦ «Оріон», 2017. — 208 с. : іл.
12. Морзе Н. В. Інформатика. Підручник для 7 кл. закладів загальної середньої освіти / Н. В. Морзе, О. В. Барна. — Київ : УОВЦ «Оріон», 2020. — 176 с. : іл.
13. Н. В. Морзе Інформатика. Підручник для 8 кл. закладів загальної середньої освіти / Н. В. Морзе, О. В. Барна. — Київ : УОВЦ «Оріон», 2021. — 224 с. : іл.
14. Рудеко В. Д. Інформатика (профільний рівень) : підруч. для 11 кл. закл. загал. серед. освіти / В. Д. Руденко, Н. В. Речич, В. О. Потієнко. — Харків : Вид-во «Ранок», 2019. — 256 с.
15. Руденко В. Д. Інформатика (профільний рівень) : підруч. для 10 кл. закл. загал. серед. освіти / В. Д. Руденко, Н. В. Речич, В. О. Потієнко. — Харків : Вид-во «Ранок», 2019. — 256 с. : іл.
16. Руденко В. Д. Інформатика (рівень стандарту) : підруч. для 10 (11) кл. закл. загал. серед. освіти / В. Д. Руденко, Н. В. Речич, В. О. Потієнко. — Харків : Вид-во «Ранок», 2019. — 160 с. : іл.
17. Руденко В. Д. Інформатика для загальноосвітніх навчальних закладів з поглибленим вивченням інформатики : підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч.

закл. / В. Д. Руденко, Н. В. Речич, В. О. Потієнко. — Харків : Вид-во «Ранок», 2017. — 240 с. : іл.

18. Тріщук І. В. Інформатика : підручник для 6 кл. закладів загальн. середн. освіти / І. В. Тріщук. — Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2023. — 256 с.

19. Тріщук І.В. Інформатика : підручник для 5 кл. закладів загальн. середн. освіти / І.В. Тріщук. — Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2023. — 248 с.